

Conferința de Taxe PwC România: Analiza impozitarii progresive a început de anul trecut, decizia va fi politica. Ce au mai declarat președinta ANAF și secretarul de stat MF

Ministerul Finanțelor (MF) a început încă de anul trecut o analiza privind impozitul progresiv, dar discuția este și una tehnică și una politică, decizia introducerii acestuia fiind pur politică, a declarat Alin Andries, secretar de stat în Ministerul Finanțelor. Totodată, reprezentanții MF spun ca anul 2024 nu va aduce creșteri de taxe și impozite, dar este un an al analizelor sistemului fiscal.

Despre ce noutăți aduc politicile fiscale în acest an și în 2025? Cum se schimbă fiscalitatea datorită tehnologiei? Ce va aduce nou pentru funcția de taxe și pentru administrația fiscală? au discutat în panelul de deschidere a Conferinței Anuale de Taxe PwC România, moderat de Daniel Anghel, Partener, Liderul Departamentului de consultanță fiscală și juridică: Nicoleta Cîrciumaru, Președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală, Alin Andries, secretar de stat Ministerul Finanțelor, Georgeta Toma, Șef Serviciu în Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile din Ministerul Finanțelor, Daniel Anghel, Partener coordonator Tax, Legal & People, Diana Coroaba Partener Tax, Legal & People, Gabriel Voicila Partener Tehnologie.

Puteți urmări conferința aici: <https://www.youtube.com/watch?v=VV06XDRr1VY>

Principalele declarații

Daniel Anghel, Partener coordonator Tax, Legal & People

Autoritățile au avut mereu agenda orientată către buget, în timp ce mediul de afaceri a cerut tot timpul o legislație cât mai clară, consultări, predictibilitate.

Tradițional, deciziile privind taxele au pornit de la necesitățile de acoperire a deficitului bugetar și mai rar de la o strategie fiscală de stimulare a mediului economic. De aici, lipsa de predictibilitate și de transparență, de care vorbim la fiecare modificare a Codului fiscal și care, din păcate, continuă în ciuda promisiunilor din partea autorităților.

Deficitul bugetar este mare și din această cauză România se confruntă cu procedura de deficit excesiv din partea CE. Vedem că țintele de deficit bugetar sunt: 5% în 2024, 4,7% în 2025 și 4,2% în 2026 și, desigur, principala întrebare este cum se va obține această reducere treptată. Sunt trei cai binecunoscute sau un mix al acestora: creșterea taxelor, reducerea cheltuielilor și măsuri de administrare fiscală pentru o colectare mai mare a taxelor existente sau un mix al acestora. Pe prima variantă au mizat istoric autoritățile, însă rezultatele nu au fost optime.

Concluzionând, vor crește taxele și/sau vom avea o colectare mai bună? Aș spune că ambele vor avea loc, dar să sperăm că accentul va cădea pe măsurile administrative și că digitalizarea ne va salva măcar parțial de taxe mai mari, mai ales că efortul mediului de afaceri pentru implementarea soluțiilor digitale este unul mare și nu lipsit de cost.

Dar ca să exemplificăm de ce susțin că digitalizarea este cheia.

Totuși rămân necesare anumite reglaje, calibrări ale sistemului fiscal (care a fost distorsionat de-a lungul anilor prin măsuri ad hoc), dar în mod sigur colectarea mai bună a taxelor existente este cheia pentru încasări mai mari la buget și mai multă predictibilitate pentru mediul privat.

Nicoleta Cîrciumaru, Președinte ANAF

ANAF continua procesul de reforma și modernizare, implementarea planurilor de eficientizare a activității și, nu în ultimul rând, o colaborare eficientă pe plan internațional și deschiderea către bunele practici adoptate de alte state. ANAF și-a propus o serie de reforme care să asigure atât îmbunătățirea administrării fiscale, cât și creșterea constantă a gradului de conformare voluntară la declarare și plată.

Un paliu al reformelor ANAF din PNRR este cel al introducerii unui tratament fiscal adaptat în funcție de riscul fiscal asociat fiecărui contribuabil și re-proiectarea proceselor de administrare fiscală. În consecință, se presupune implementarea unui sistem integrat de management al riscurilor fiscale la nivelul întregii administrații fiscale de către toate funcțiile administrației, prin înființarea unui sistem de identificare, planificare, evaluare și adaptare a activităților din procesul de administrare fiscală, în conformitate cu riscurile fiscale identificate și permanent actualizate.

Acest mare proiect Big Data are un termen de implementare din ceea ce spun specialiștii de doi ani trei ani, dar până ajungem la forma finală, lucrăm la anumite module intermediare care să ne ajute să colectăm date, să le analizăm și să le punem în aplicare în vederea constatarilor pe care trebuie să le facem. Aceste module au la bază configurații ale profilului de risc al contribuabililor, sunt utilizate în activitatea de control fiscal, generând acțiuni de control țintite sau în timp real. Încercăm să adunăm, să colectăm datele prin ponderea numărului de desk auditori raportat la numărul total de audituri efectuate de administrația fiscală.

În ceea ce privește acțiunile de control fiscal, în cadrul procesului de analiză de risc vor fi identificate domeniile de neconformare, iar acțiunile de control fiscal vor fi țintite, vor privi exact contribuabilii identificați cu risc de neconformare. Domeniile de interes pentru activitatea de control fiscal sunt domeniile identificate cu risc fiscal, urmare a analizei de risc și care au un impact în reducerea grupului de TVA.

Analizele de risc efectuate au evoluat din perspectiva gradului de complexitate proporțional cu volumul de date înregistrat. Ne-am gândit la suplimentarea camerelor de luat vederi în punctele de trecere a frontierelor de stat a României (...) Pentru prevenirea și combaterea evaziunii, am demarat un program complex de implicare a inspectorilor din punctele de trecere a frontierelor. Subliniem faptul că eficiența măsurilor de mai sus a fost testată prin acțiunile derulate în anul 2023 și începutul anului 2024 și au dat rezultate.

O mie de contribuabili mari au plecat de la 1 ianuarie și vor mai pleca o mie de contribuabili de la 1 iulie. Tot pentru a crește calitatea serviciilor ne-am gândit la aceste lucruri. Nu se întâmplă nimic rău sau nou. Toate inspecțiile care se afla în derulare și toate se vor termina de organul fiscal de care a fost început și după aceea vor fi transmise noului organ fiscal eventualele decizii de impunere.

Alin Andries, secretar de stat Ministerul Finanțelor

2024 este un an (...) în care nu vor avea loc creșteri de taxe și impozite, o pace fiscală din această perspectivă și nu ne propunem anul acesta să modificăm semnificativ. Din perspectiva Ministerului de Finanțe, anul 2024 este un an foarte important, deoarece, pe de o parte, la nivelul ministerului are loc o analiză a sistemului fiscal, avem în Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și o reformă fiscală importantă. Este un obiectiv milestone care trebuie îndeplinit și ne anticipăm că va fi în anul 2025.

Anul acesta va fi unul important, deoarece, fiind un an electoral, anticipațiile noastre sunt că vor fi modificări în sensul de comportament al tuturor participanților, atât al factorului politic, dar și al agenților economici. Măsurile pe care le-am luat în anul 2023 vor avea efectul scontat și în funcție de comportamentul agenților economici.

(...) Indiferent cât de mult le discuți, la final, creșterea de impozite sau de taxe sau introducerea de noi taxe sau

eliminarea de facilități nu este, să spunem, aplaudată de către mediul de afaceri.

Finalul primului trimestru este un moment important, fiindcă vom vedea care sunt efectele (masurilor fiscale n.r.) și dacă efectele previzionate sau efectele obținute sunt în linie cu efectele previzionate.

Această analiză (a impozitului progresiv n.r.) a început de anul trecut și trebuie să menționez (...) că genul acestei analize are loc în mod continuu, fiindcă sistemul economic, mediul de afaceri este unul foarte, foarte dinamic și noi trebuie să ne adaptăm și să identificăm zonele în care trebuie să intervenim. Reforma fiscală pe care ne-am asumat-o are două componente. Are o componentă de eliminare sau diminuare a distorsiunilor generate de un cadru fiscal sau, altfel spus, să cream un cadru fiscal mai eficient, mai echitabil. Și aici am început acest proces prin eliminarea unor facilități sau distorsiuni, ceea ce va genera un efect pozitiv din perspectiva creșterii veniturilor fiscale, dar și din perspectiva, să spunem, unui mediu concurențial mai echitabil. În al doilea rând, întotdeauna discuția între cota unică sau impozit progresiv este o discuție și tehnică, este și o discuție, să spunem, politică. La nivelul Ministerului Finanțelor noi avem această analiză. Am discutat pe întreg parcursul, deoarece consultanța oferită de Banca Mondială, care s-a finalizat printr-un raport, face o analiză a sistemului fiscal și oferă câteva alternative.

În momentul de față, noi avem, pe partea de venituri, impozitarea veniturilor persoane fizice, două strategii sau două obiective: pe de o parte, și am început de anul trecut eliminarea acestor facilități excesive sau distorsiuni din perspectiva sectorială, fiindcă, deși credem că politica fiscală este o politică foarte importantă, nu credem că este o soluție sau un panaceu pentru orice problemă structurală. De prea multe ori, în trecut, politica fiscală a fost utilizată pentru a diminua anumite probleme structurale în diferite sectoare de activitate. În al doilea rând, aceasta este o problemă și de regândire a sistemului fiscal, ținând cont de nivelul de dezvoltare economică a României. În momentul de față avem sistemul progresiv sau taxa unică. Mai avem și analiza din perspectiva impozitării muncii versus impozitarea capitalului. Pe de o parte, impozitarea muncii, ținând cont de toate contribuțiile obligatorii în România, este mai ridicată decât în alte state europene, iar din perspectiva impozitării capitalului sau a averii, se spune, inclusiv a proprietății, nivelul de impozitare este mai redus decât media europeană. De asemenea, discutăm despre legislație cu privire la impozitul pe proprietăți. După cum foarte bine știți, avem o lege adoptată care prevede trecerea de la sistemul anterior la un sistem bazat pe valoare de piață.

Pe de altă parte, cum să spun, va fi o decizie pur politică și nu aș vrea să intru în dezbateri ce direcție va câștiga. Noi vom oferi și rolul nostru este să oferim fundamentarea tehnică conform atribuțiilor și conform planului de guvernare. Ministerul de Finanțe este responsabil de politica fiscală și avem ca obiectiv, pe de o parte, o analiză, pe de altă parte, crearea unui sistem fiscal mai echitabil și mai eficient.

Georgeta Toma, Șef Serviciu în Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile din Ministerul Finanțelor

Din perspectiva celor două impozite (impozit pe profit și impozit pe venitul microîntreprinderilor), mai avem încă pași de făcut pentru zona de microîntreprinderi, pentru că cele două teme, să spunem, relevante din perspectiva cererilor de plată, respectiv reducerea plafonului, trebuie să continue și, de asemenea, avem o măsură în zona cotei de impozitare, unde ați văzut că a fost făcut deja un prim pas, în sensul în care pentru microîntreprinderile cu anumite domenii de activitate, dar și cu un nivel al veniturilor realizat în anul curent, mai mare de 60.000 de euro, avem deja o cotă mai mare față de cotă, să zicem, standard, la microîntreprinderi. Pe de altă parte, în zona impozitului pe profit au rămas cumva cele două facilități pe care le avem în zona cercetării, dezvoltării și a profitului reinvestit. În ceea ce privește cercetarea, dezvoltarea, se află în analiza operaționalizarea acestei facilități.

Anul acesta e un an de analiză și de aducere a unor clarificări mai mult în zona, să spunem, secundară de reglementare și nu neapărat pe partea de lege.

Trebuie sa recunoaştem ca în impozitarea directa avem mai multe impozite sectoriale, sa spunem așa, și avem și acest impozit minim pe cifra de afaceri. Dupa cum ați vazut, soluția de integrare a acestui impozit, în primul rând, daca vorbim de regula standard. Aceasta a fost intenția de reglementare: impozit pe profit. (...) În situația în care în 2024 suntem în zona de impozitare minima, de 15%, ca avem mai multe minime, sa spunem așa, naționale, internaționale, deci daca entitatea respectiva constitutiva din România platește în locul impozitului pe profit, impozitul minim pe cifra de afaceri, dupa formula binecunoscuta, acesta este impozitul acoperit.